

Uit boek en tijdschrift

door F. H. G. Engelen

KEIZERIN MARIA THERESIA EN DE MIJNBOUW

Het is aan de Oostenrijkse keizerin Maria Theresia te danken dat een aantal instituten zijn ontstaan die onder de naam Montanistische Hochschule of Bergakademie bekendheid gekregen hebben. Bij dekreet van 20 december 1762 schreef zij voor: „dasz denen philosophischen Facultäten der Befehl ertheilet werde, dasz Sie der Jugend eine mehrere Kenntniz von denen Berg-Wercks-Wissenschaften beybringen und die disfalsige Lehre in teutscher oder der Landessprache geben”. Korte tijd later, bij keizerlijk patent van 10 maart 1763, werd de oprichting van aparte leerstoelen bepaald en: „ein ordentliches Studium theoreticum gesamter Berg-Wercks-Wissenschaften” aan de universiteit in Praag. Bergrat Peithner von Lichtenfels werd benoemd „als Professorem Publicum” en was daarmee de eerste academicus van de mijnbouwkunde.

F. E.

1944-1969

EEN KWART EEUW OLIEWINNING IN NEDERLAND

Sinds 1935 was de Bataafsche Petroleum Maatschappij bezig met het onderzoek naar olie en gas in de Nederlandse bodem. Dit leek zeer optimistisch aangezien deze delfstoffen niet verwacht werden. De Dienst Rijksopsporing van Delfstoffen was op zoek naar steenkolen en steenzout. Hierbij werden op enkele plaatsen kleine aardolie voorkomens gevonden, die echter van geen betekenis waren. Alleen de boring van Corle bij Winterswijk in 1923 werd meer, maar niet voldoende, olie aangetoond.

Het vinden van aardgas bij Benthum, even over de grens, in 1938 deed de hoop stijgen ook in Nederland iets te vinden.

De boring Coevorden 3 bracht eindelijk het grote resultaat. Op 9 maart 1944 werd olie aangetoond. Door de oorlogsomstandigheden, gebrek aan materialen en opzettelijke vertragingstactieken was de put na enkele maanden voorlopig onbruikbaar.

Direct na de bevrijding werd de winning hervat en werd het verdere onderzoek van het veld Schoonebeek aangepakt. Daarmee werd Nederland op bescheiden schaal olieland, met een productie van 5838 ton in 1945.

In 1947 richtten BPM en Standard Oil (Esso) de NAM op, die alle putten op ons grondgebied exploiteert, ook het aardgasveld Groningen.

In 1953 werd bij Rijswijk een belangrijk olieveld aangeboord met latere uitbreidingen over Zuid Holland.

De topproductie werd bereikt in 1965: 2.395.400 ton. Door uitputting is daarna een daling opgetreden. In 1968 werd 2.147.486 ton olie gewonnen, waarvan 38,5 % uit het Schoonebeekveld en 61,5 % uit de bronnen in West-Nederland. De totale reserves worden geschat op 45 miljoen ton.

Het veld Schoonebeek heeft in 25 jaar ruim 20 miljoen m³ olie geleverd.

F. E.

UITBREIDING VAN DE NIKKELPRODUKTIE

De vraag naar nikkel is al enkele jaren groter dan het aanbod. Vandaar dat veel investeringen worden gedaan om nieuwe voorkomens te vinden en bestaande mijnen uit te breiden of nieuwe aan te leggen. Ook is men overgegaan tot het winnen van erts met een lager gehalte.

Tot een van de grote producenten behoort International Nickel Company of Canada Ltd.

De ruwe ertsproductie steeg in 1968 met 20 % en voor de komende jaren worden nieuwe stijgingen verwacht. Tegen het eind van 1971 wordt een jaarproductie van 272.000 ton nikkel verwacht.

De Berchtree Mine bij Thompson in Manitoba is dit jaar in bedrijf genomen, drie andere nieuwe mijnen zullen nog dit jaar met de winning van erts beginnen. De produktiestijging is lager dan werd geraamd, omdat men in Canada kampt met een ernstig tekort aan arbeidskrachten.

In 1969 worden de volgende nieuwe mijnen in bedrijf genomen: Little Stolre, Kirkwood., beiden in het Sudberydistrict van Ontario, en de Soal-Mine in het Thompsonsdistrict in Manitoba. Binnen drie jaar worden in deze staten nog vijf nieuwe mijnen geopend.

De exploraties worden met kracht voortgezet. Van de investering, groot 17 miljoen dollar, wordt 70 % in Canada besteed. Verder is de aandacht gevestigd op Australië, waar o.a. sulfide mineralen werden ontdekt.

Ook werd de nodige aandacht geschonken aan research. Dit leidde tot een aantal nieuwe niggellegeringen voor straalmotoren en gasturbines en sterke roestvrije staalsoorten. Behalve nikkel leverde de maatschappij in 1968: 142.000 ton koper en 13.680 kg metalen in de platina- en goudgroep (platina, palladium, rhodium, ruthenium, iridium, osmium, goud).

NIKKELWINNING IN NIEUW-CALEDONIE

In maart van dit jaar is opgericht de Compagnie Française Industrielle et Minière du Pacifique (COFIMPAC) door een groep Franse industriëlen en financiers, de Franse regering en International Nickel of Canada. Men wil beginnen met de bouw van installaties die per jaar \pm 46.000 ton nikkel kunnen produceren. De ertslagen op het eiland in de Stille Oceaan bevatten oxyde ertslagen.

Alvorens deze maatschappij op te richten heeft een team van International Nickel en het Bureau voor Mijnbouw en Geologische Research van Frankrijk een studie gemaakt van het toekomstige mijngebied.

Tonnen erts werden in laboratoria en researchinstituten onderzocht.

ONTWIKKELINGEN TOT HET VERBRIJZELEN VAN GESTEENTE

F. E.

Aangezien bij de ontwikkelingen van het verkeer steeds meer tunnels nodig zijn wordt naarstig gezocht naar andere middelen dan springstoffen om het gesteente te verbrijzelen. In de U.S.A. neemt men proeven met een CO₂-Laser, die een infraroodstraal van 33 mm doorsnede uitzendt en na een inwerking van 30 seconden het gesteente doet uiteenvallen.

In Engeland neemt men proeven met fijne waterstralen inder hoge druk.

Voor het winnen van asbest beproeft men in de U.S.A. radiofrequenties die door trillingen het gesteente losmaken.

De jaarvergadering van de Nederlandse Geologische Vereniging zal gehouden worden op

zaterdag 26 april om 14.00 uur
in het Bonnefantenmuseum
te Maastricht.

Na afloop van de vergadering bestaat om 17.00 uur de gelegenheid om gezamenlijk te dineren. De kosten van het diner bedragen f 12,-- incl. bed. en B.T.W.

Ter gelegenheid van deze jaarvergadering en het feit dat de werkgroep voor het onderzoek van prehistorische vuursteenmijnen vijf jaren geleden begonnen is met het onderzoek van de vuursteenmijnen te Rijckholt-St.Geertruid organiseert de afdeling Limburg van de Nederlandse Geologische Vereniging een internationaal vuursteensymposium te Maastricht op 26 t/m 29 april 1969.

Door het Natuurhistorisch Museum zal op de zelfde tijd een tentoonstelling worden ingericht onder de titel "Vuursteen" in alle tijden".

De kosten verbonden aan het vuursteensymposium bedragen exclusief het diner op zaterdag 26 april f 38,--. In dit bedrag zijn alle kosten inbegrepen van de te maken excursies, echter niet de verblijfkosten.

Leden van de N.G.V. welke deel wensen te nemen aan het diner op zaterdag 26 april en of het vuursteensymposium van 26 t/m 29 april, worden verzocht zich vóór 1 april 1969 aan te melden bij de onderstaande adressen. Als datum van inschrijving geldt de dag van storting der deelnemerskosten.

P.C.M.Rademakers
Horionstraat 15
Voerendaal
Giro No. 1040570

C.Roos
Secretaris N.G.V.afd.Limburg
Stuytstraat 27
Hoensbroek.

BEKNOPT PROGRAMMA

Zaterdag 26 april 1969

- 10.30 uur Opening van het Internationale vuursteensymposium
 en Tentoonstelling "Vuursteen in alle tijden".
- 14.00 uur Jaarvergadering N.G.V.
- 17.00 uur Diner
- 19.30 uur Lezingen. Sluiting omstreeks 22.00 uur.

Zondag 27 april 1969

- 10.00 uur Lezingen
- 14.00 uur Excursie
- 20.00 uur Lezingen. Sluiting omstreeks 22.00 uur.

Maandag 28 april 1969

- 10.00 uur Excursie
- 20.00 uur Lezingen

Dinsdag 29 april 1969

- 10.00 uur Excursie
- 17.00 uur Sluiting van het Internationale vuursteensymposium.

INSCHRIJFFORMULIER

Ondergetekende persoon/personen

NAAM

ADRES

PLAATS

NAAM

ADRES

PLAATS

NAAM

ADRES

PLAATS

wenst/wensen deel te nemen aan het vuursteensymposium op zaterdag 26 t/m 29 april 1969, inclusief diner op zaterdag 26 april. Kosten f 50,-- per persoon.

wenst/wensen deel te nemen aan het diner op zaterdag 26 april '69. Kosten f 12,-- per persoon.

De verschuldigde kosten groot f zijn heden overgemaakt op girorekening No. 1040570 t.n.v. P.C.M. Rademakers, Horionstraat 15, Voerendaal.

Handtekening:

P.S. Doorhalen wat niet van toepassing is.

Inschrijfformulier a.u.b. zenden aan

Secretariaat N.G.V. Afd. Limburg
Stuytstraat 27, Hoensbroek.

